

Begäran om utlåtande om arbetsgruppens betänkande; Genomförande av direktivet om ändring av människohandelsdirektivet

Inledning

Justitieministeriet ber om ert utlåtande om arbetsgruppens betänkande om genomförandet av direktivet om ändring av direktivet om människohandel (Justitieministeriets publikationer, betänkanden och utlåtanden 2025:45).

Betänkandet har utarbetats i form av en regeringsproposition. I propositionen föreslås för det första att bestämmelsen om människohandel (3 §) i strafflagens 25 kap., som gäller brott mot friheten, ändras så att placering som surrogatmamma fogas till paragrafen som ett syfte med gärningen. För det andra föreslås att det till kapitlet fogas en ny straffbestämmelse som gäller utnyttjande av en person som är föremål för människohandel (den föreslagna nya 3 d §). För det tredje föreslås att bestämmelsen om juridiska personers straffansvar (10 §) ändras så, att straffansvaret för juridiska personer även omfattar den nya straffbestämmelse som nämns ovan. Det föreslås även ändringar i tvångsmedelslagen, polislagen, rättegångsbalken och förundersökningslagen i och med de ändringar som görs i strafflagen.

Bakgrund

Orsaken till att propositionen bereds är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1712 om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer (nedan "ändringsdirektivet"), som ska genomföras nationellt senast den 15 juli 2026.

Justitieministeriet tillsatte den 14 januari 2025 en arbetsgrupp som hade i uppgift att utreda vilka lagstiftningsändringar genomförandet av ändringsdirektivet förutsätter och att bereda de lagändringar som behövs. Till uppgiften hörde också att bedöma de huvudsakliga konsekvenserna av ändringarna. Arbetsgruppens betänkande skulle skrivas i formen av en regeringsproposition. Till medlemmar i arbetsgruppen utsågs företrädare för justitieministeriet, inrikesministeriet, Migrationsverket, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, Helsingfors tingsrätt, riksåklagarens byrå, Centralkriminalpolisen, Advokatförbundet (numera: Finlands Advokater) och Helsingfors universitet. Arbetsgruppens mandattid var 14.1–15.9.2025.

Målsättningar

Syftet med den föreslagna ändringen av bestämmelsen om människohandel och den nya kriminaliseringen av utnyttjandet av tjänster som produceras av offer för människohandel är att stärka bland annat skyddet för den personliga friheten och integriteten samt skyddet för privatlivet. Avsikten med de ändringar som föreslås i tvångsmedelslagen och polislagen är att trygga möjligheterna att förhindra och utreda brott som gäller den föreslagna nya kriminaliseringen, utnyttjande av en person som är föremål för människohandel. Syftet med de föreslagna ändringarna i rättegångsbalken och förundersökningslagen är att skydda målsägande i utsatt ställning.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlaatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlaatande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(a\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(a)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlaatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer VN/33260/2024).

Om det inte är möjligt att använda tjänsten utlaatande.fi kan utlåtandena sändas per e-post till ministeriets registratorskontor på adressen kirjaamo.om@gov.fi eller per post till adressen PB 25, 00023 Statsrådet. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/33260/2024. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod OM002:00/2025). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlaatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlaatande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som sänts till registratorskontoret på utlaatande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Vänligen lämna utlåtandet senast den 18 november 2025.

Beredare

Länkar:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-309-4> - Työryhmämietintö: Ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano

Arbetsgruppsbetänkande: Genomförande av direktivet om ändring av människohandelsdirektivet (innehåller en beskrivningssida och lagförslag på svenska)

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM002:00/2025> - Hankesivu

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM002:00/2025> - Projektportal

Bilagor:

[OM_2025_45_ML.pdf](#) - Työryhmämietintö: Ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano

Arbetsgruppsbetänkande: Genomförande av direktivet om ändring av människohandelsdirektivet (innehåller en beskrivningssida och lagförslag på svenska)

Sändlista:

Adoptiolautakunta/ Valvira
Amnesty International Suomen osasto r.y.
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto (EK)
Etelä-Suomen aluehallintovirasto (työsuojelun vastuualue)
Etelä-Suomen syyttäjäalue
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI)
Helsingin hovioikeus
Helsingin poliisilaitos
Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta / professori Sakari Melander
Hämeen poliisilaitos
Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä
Ihmisoikeusliitto
Interpedia
Itä-Suomen aluehallintovirasto (työsuojelun vastuualue)
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Uudenmaan käräjäoikeus
Julkiset Oikeusavustajat ry
Juristiliitto – Juristförbundet
Keskusrikospoliisi (KRP)
Korkein oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (KRIMO)
Lapin hyvinvointialue
Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta / professori Minna Kimpimäki

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry
 Lapsiasiavaltuutettu
 Lasten perusoikeudet – Children´s Fundamental Rights ry
 Lastensuojelun Keskusliitto ry
 Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry
 Länsi-Suomen syyttäjäalue
 Maahanmuuttovirasto
 Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry – Mannerheims Barnskyddsförbund
 rf
 Miesjärjestöjen keskusliitto
 Monika-Naiset liitto ry
 Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
 Naisjärjestöt Yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS
 ry
 Oikeuspalveluvirasto
 Oikeuspoliittinen yhdistys – Rättspolitiska föreningen Demla ry
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Oulun käräjäoikeus
 Pakolaisneuvonta ry
 Palvelualojen ammattiliitto PAM
 Palvelualojen työnantajat PALTA
 Pelastakaa Lapset ry
 Poliisihallitus
 Pro-tukipiste ry
 Rajavartiolaitoksen esikunta
 Rakennusliitto
 Rikosuhripäivystys
 Rovaniemen hovioikeus
 Sisäministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö (SAK)
 Suomen Asianajajat – Finlands Advokater
 Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry – Finlands Polisorganisationers
 Förbund rf
 Suomen Syyttäjäyhdistys ry
 Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry
 Tampereen ensi- ja turvakoti r.y.
 Tasa-arvovaltuutetun toimisto
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 Tilastokeskus
 Turun yliopisto / apulaisprofessori Tatu Hyttinen
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Ulkoministeriö
 Valtakunnansyyttäjän toimisto
 Valtioneuvoston oikeuskansleri
 Valtiovarainministeriö
 Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
 Varsinais-Suomen käräjäoikeus
 Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentarer om den föreslagna ändringen av 25 kap. 3 § i strafflagen (syftet med en gärning som gäller placering som surrogatmamma fogas till paragrafen om människohandel)
2. Kommentarer om den nya kriminalisering som föreslås i 25 kap. i strafflagen (den föreslagna nya 3 d §: utnyttjande av person som är föremål för människohandel.)
 - a) Område för straffbarhet
 - b) Straffskala
 - c) Övriga kommentarer
3. Kommentarer om den föreslagna ändringen av 25 kap. 10 § i strafflagen (tillägg till tillämpningsområdet för juridiska personers straffansvar som gäller den föreslagna nya kriminaliseringen av utnyttjande av personer som är föremål för människohandel)
4. Kommentarer om de ändringar som föreslås i tvångsmedelslagen och polislagen
5. Kommentarer om de ändringar som föreslås i rättegångsbalken och förundersökningslagen
6. Kommentarer om de bestämmelser i direktivet om ändring av direktivet om människohandel som enligt betänkandet inte anses förutsätta ändringar i lagstiftningen
 - a) artikel 11
 - b) övriga bestämmelser i ändringsdirektivet
7. Kommentarer om förslagets konsekvenser
8. Övriga kommentarer

Hinkkanen Ville
Oikeusministeriö

Sjöman Sonja

